

Straatgras: graminea in dubio

Een agressieve gast die soms welkom is

Straatgraskolonie in een green met 98 procent wit struisgras

Straatgras, *Poa annua* is een één- of tweejarige polvormer. Het is een zeer ongewenste grassoort. Anderzijds is het ook een grassoort die op sommige situaties op greens onmisbaar is. Ondanks kwekersinitiatieven zal straatgras zelden gekozen worden als basis voor greens, althans niet in ons klimaat. Er zijn een aantal beheersmaatregelen om deze grassoort te beteugelen. Maar er zijn ook situaties dat dit grassoort gekoesterd wordt, zelfs op greens. Kortom: *Poa annua*, een graminea-in-dubio!

Auteur: Eric Bals/Puurgras*

Op veel golfgreens is *Poa annua*, straatgras, een ongewenste gast. Straatgras houdt van bemesting en vocht, zeg maar veel vocht. Hierin zit dan ook direct de sleutel tot een betere beheersing van het aandeel *Poa annua* in de golfgreens: niet te snel beregenen en de hand op de kunstmestknip houden. Dit laatste is sowieso niet verkeerd, gezien de prijzen voor meststoffen. Het blijkt goed mogelijk een green te onderhouden met een mestgift ver onder de 100 kg N/ha, zonder aantasting van het spelgedeelte. Praktijkgreens in Denemarken, maar ook in ons land, hebben dit de laatste jaren overduidelijk aangetoond. Straatgras heeft het moeilijk bij de lage stikstofgiften die mogelijk zijn bij duurzame greens bestaande uit roodzwenkgras of wit struisgras.

Eigenschappen

Straatgras (*Poa annua*) verdraagt betreding matig tot slecht en is zeer vorst- en droogtegevoelig. Dat maakt dit grassoort tevens ongeschikt als basis voor een green. Bovendien heeft een grasmat met straatgras een zeer slechte optische kwaliteit. Bij een matige voedingstoestand verkleurt het grassoort van nature van middengroen naar lichtgroen. Ook onder droge omstandigheden toont *Poa annua* direct zijn

lagere vitaliteit. Straatgras verkleurt wanneer de vochttoestand in de toplaag te laag is direct naar lichtgroen en gaat vervolgens weelderig bloeien. Naast bovengenoemde ongunstige eigenschappen is straatgras een zeer geschikt opvolgras. Deze grassoort, die al bij 5 graden Celsius in twee tot vier dagen kiemt, kleurt kale plekken uiterst snel groen.

Herkenning

Wanneer we een pol straatgras met een vergrootglas volgens de determinatietabel ontleden, verradt het grassoort zich op de volgende herkenningpunten: het jongste blad van straatgras komt gevouwen te voorschijn (gevouwen spruit); het blad heeft aan de basis geen oortjes; het ongeribde blad is aan de

Relatief veel straatgras in sportveldzode (FC Twente).

De bloeiwijze en de ondiepe beworteling van straatgras

achterzijde dof en vaak bleekgroen van kleur. Tenslotte heeft *Poa annua* een lang en melkweit tongetje. In het veld herkennen we straatgras vooral aan de weelderige zaadvorming. Straatgras bloeit namelijk jaarrond. Het blad is slap en golvend. Dit komt doordat ribben, die het blad stevigheid geven, ontbreken.

Zaaien, kiemen en vestiging

Poa annua bloeit het gehele jaar door. Een temperatuur vanaf 5 graden Celcius is voldoende om te kiemen. Juist dat maakt deze grassoort interessant voor greens in Scandinavische landen. Onder optimale omstandigheden staat straatgras in drie tot vijf dagen boven. Wanneer er een kale plek ontstaat in de grasmatt, vult straatgras deze meestal snel op. Straatgras reeds aanwezig in een green of fairway vormt net als dit onkruidgras in de nabije omgeving dus steeds een gevaar. Droogte vormt een echte stressfactor voor straatgras. De soort reageert er op door overdadig te gaan bloeien. De bloeipluimen geven een zeer slordige aanzicht aan de grasmatt. Voor straatgras vormen stressomstandigheden aanleiding om voor nageslacht te zorgen. Deze grassoort probeert zich door de vorming van zaadpluimen in stand te houden. Goede cultuurgrassen doen juist het omgekeerde: ze investeren in zichzelf door het accent te leggen op de ondergrondse ontwikkeling.

De aanwezigheid van straatgras in een graszode zullen we, vanwege zijn agressieve gedrag moeten accepteren of consequent met een hole-steker de kolonies vervangen met zoden uit een nursery-green. Het accent moet dan

ook eerder liggen op de beheersing dan op de bestrijding van straatgras. Een constant bedekte green, waar zaad van straatgras niet kan kiemen, zorgt ook voor vermindering van straatgras. Een opdrogende green is van belang: zaad kiemt dan slecht. Bezanden en doorzaaien zijn belangrijke middelen om greens straatgrasvrij te houden. Ook hygiënische maatregelen kunnen de vestiging van straatgras op greens deels voorkomen: kom niet met de maai- of beluchtingsapparatuur waarmee surroundings of fairways behandeld worden op de greens. Aangewaarde zaadhoofdjes of zaadhoofdjes die meekomen aan de schoenen van de golfers kunnen met een bladblazer van de green geblazen worden. Er bestaan geen wettelijk toegelaten bestrijdingsmiddelen om dit onkruidgras te lijf te gaan. Een onderhoudsmaatregel die zich richt op het terugdringen van straatgras, is het verticuteren van de grasmatt voor het doorzaaien. Het straatgras heeft veel meer problemen met de messen van de verticuteermachine dan de goede cultuurgrassen. Door diep te verticuteren ruimen we veel straatgras op en zorgen we er voor dat juist cultuurgrassen zich gemakkelijker in de zode kunnen vestigen.

Groot onderhoud

Nog effectiever is de inzet van de Field Topmaker bij groot onderhoud. Deze vlakwerkende messenfrees freest de bovenste 18 mm van de toplaag af. Hij is speciaal ontworpen voor het affrezen van straatgras, het verwijderen van vilt en onkruid en het verwijderen van de volledige grasmatt, tot een diepte van 5 cm. *Poa annua* overleeft vanwege zijn oppervlakkige beworteling de inzet van de field top maker niet, terwijl de diepwortelende vitale kwaliteitsgrassen na de bewerking goed terugkomen. De kosten voor de afvoer van de afgefreesde grasresten bij dergelijk groot onderhoud zijn hoog. Daarom besluit men in de praktijk nogal eens door te zaaien direct na een diepe maaibeurt gevolgd door egalisatie en beluchting. Op sportvelden is regelmatig wieden een mogelijkheid om oprukkend straatgras in toom te houden. Straatgras verdraagt deze bewerking namelijk zeer slecht. Deze aanpak kan ook voor fairways mogelijkheden bieden.

Een ander advies om af te rekenen met straatgras is het laten verdrogen van de bovenste centimeters van de toplaag. Dan zal het ondiep wortelende onkruid immers uitsterven. We

moeten ons wel realiseren dat *Poa annua* in een dergelijke situatie vanwege de stress uitbundig gaat bloeien. Zonder tijdige verwijdering van de zaadstengels zal de grassoort zichzelf uitbundig doorzaaien. We moeten dus tijdig maaien en het gemaaid gras afvoeren.

Ook beregening op maat is een methode om het straatgras in zekere zin te beheersen. Door effectief te beregenen is het mogelijk de bodem op veldcapaciteit te brengen. Hierbij moeten we ervoor waken niet alleen de bovenste centimeter te bevochtigen, want dan profiteert alleen het ondiep wortelende straatgras van de beregening.

Koesteren

In de herfst kan het zelfs wenselijk zijn de aanwezigheid van straatgras te koesteren. De mogelijkheden om in oktober/november met het straatgras af te rekenen zijn namelijk niet meer voorhanden. De bodemtemperatuur is dan zo langzamerhand te laag om door te zaaien. Ook bij beluchtingsmaatregelen met bijvoorbeeld een vertidrain moeten we uiterst voorzichtig te werk gaan. Een grasmatt, met een hoog aandeel straatgras, kan door een rigoureuze inzet van deze machine behoorlijk beschadigd raken. Het middel is dan nog erger dan de kwaal.

Beheersmaatregelen

- Verticuteren
- Inzet Field Topmaker
- Doorzaaien gevolgd door wieden
- Toplaagverdroging
- Beregening op maat

Eigenschappen

Kiemduur	3-7 dagen
Vestiging	1-2 weken
Aantal zaden/gram	3000
Optimale pH	5,5-7,0
Behoeftes aan:	
- Stikstof	zeer hoog
- Fosfaat	hoog
- Kali	zeer hoog
Behoeftes aan water	hoog
Bespelingstolerantie	5
Zodendichtheid	7
Traagheid van groei	4
Tolerantie kort maaien	6
Droogte tolerantie	4
Wintervastheid	6
Schaduwtolerantie	5

Vlekkerige green met staatgras op Loch Lomond, Schotland.

Bemesting

Straatgras heeft een hoge kali-, stikstof- en fosfaatbehoefte. Het gras gedijt het beste in een neutrale (5,5-7,0) pH omgeving. Omdat straatgras in de bovenste centimeters van de toplaag royaal wortelt, profiteert dit grassoort als eerste van een bemesting. Te veel bemesten leidt al gauw tot een verbetering van de concurrentiepositie van Poa Annua waardoor dit grassoort terrein wint in een kale of in een zich vestigende graszode. Wanneer de voedingstoestand na een regenperiode verslechtert, reageert straatgras vrij snel. De soort neemt vrij snel een lichte kleur aan. De grasmat ziet er dan uit als een lappendeken en het straatgras valt tussen de andere grassoorten direct op. Deze verkleuring van het straatgras is in de praktijk voor de greenkeeper een sein dat de bemesting van greens of andere beheerseenheden aandacht verdient. De goede cultuurgrassen hebben op dat moment namelijk ook - latent - behoefte aan extra voeding.

Maairegime

Straatgras verdraagt regelmatig, niet te kort

Een echte polvormer.

Field Topmaker aan het werk

maaien (minimale hoogte 0,5-2,5 cm). Het gras laat zich niet eenvoudig knippen; het blad is immers uiterst slap vanwege het ontbreken van ribben. Straatgras is een grassoort die zich vrij eenvoudig aan het maairegime aanpast. Wanneer we korter gaan maaien wordt de afstand tussen de knopen korter en kan de gedrongen plant zelfs onder de maaisnede zaad vormen. Onder groeizame omstandigheden kan straatgras een behoorlijke hoeveelheid vilt vormen. Door tijdig te verticuteren blijven we dit de baas.

Belagers

Als we straatgras als een onkruid beschouwen is er een belangrijke belager fusarium. Dat is de ziekte waarvan straatgras het meest last heeft. Maar helaas loont het niet om dit als middel in te zetten, daar deze schimmel ook andere grassen belaagt.